

כבאות והצלה לישראל
נציבות כבאות והצלה
אגף הגנה מאש
מחלקת חקיקה ורגולציה
"גלאי עשן מציל חיים"

ת"י 61439 **מכרם של כמות תכנון/אמורה על התקני**
03/02/2022

7. ת"י 61439 הוא תקן רשמי המבוסס על תקן בין לאומי מוביל. התקן שם דגש על סוגיות של בטיחות והגנה מאש, במטרה לצמצם את הסיכון לדליקה שמקורה בלוח.

8. לוחות חשמל תקניים לפי ת"י 61439 (ות"י 1419 שקדם לו), עוברים בעת ייצורם בדיקות עמידות בתנאי קיצון. הלוחות מגיעים כיחידה אחת ומותקנים לפי הוראות היצרן בצורה שלא תפגע בשלמות הלוח לאחר הבדיקה. התכנון של לוחות אלו נועד להגן עליהם מפני התפתחות דליקה והתפשטות שריפה בתוך הלוח. הדבר נעשה באמצעות בניית הלוח מחומרים שאינם דליקים, ובאמצעות מידור בין חלקי הלוח ואיטום תאי הלוח.

עמדת כבאות והצלה לישראל

9. לאור התכנון הקפדני ומשטר הבדיקות של לוחות חשמל בהספק מעל 63 אמפר לפי ת"י 61439 (ולוחות לפי התקן הבין-לאומי IEC 61439), ללוחות אלו אמורה להיות רמת בטיחות גבוהה באופן מובנה. על כן עמדתנו המקצועית היא שאין צורך לדרוש אמצעי גילוי וניתוק בלוחות אלו כפי שנקבעו בת"י 1220. יצוין שגם במדינות נוספות בעולם לוחות אלו אינם נדרשים בהתקנת אמצעי גילוי או ניתוק.

10. יתרה מכך, יישום ת"י 1220 בלוחות חשמל כאמור, עלול לפגוע בהם:

10.1. יצרני המקור של הלוחות מייצרים לוחות על פי סטנדרט בין-לאומי אחיד ללא הכנה למערכות גילוי. הלוחות התקניים הסטנדרטיים בעולם אינם עומדים לדרישות הישראליות הייחודיות שנקבעו בת"י 1220. שינוי של מבנה הלוח בישראל (כדי לעמוד בדרישות הייחודיות) מבטל את אחריות היצרן ללוח שתוכנן ויוצר לפי ת"י 61439.

10.2. אמנם ישנם יצרני לוחות בישראל אשר בונים ומרכיבים את הלוחות לפי דרישות ת"י 1220, אולם הדרישות הייחודיות יוצרות חסם ייבוא ובכך פוגעות בתחרות ומקטינות את היצע הלוחות התקניים והבטוחים בישראל. מאחר שלוחות חשמל סטנדרטים לפי ת"י 61439 אינם מכילים התאמות ייחודיות לישראל, בפועל ישנה תופעה של התקנת מערכות גילוי בלוחות שלא תוכננו ולא נבנו עם הכנה כזו. התקנת מערכות הגילוי פוגעת בתקניות הלוחות לפי ת"י 61439, וכן עלולה לפגוע ברמת הבטיחות מאש של הלוחות.

10.3. בנוסף, מהיוועצות שקיימנו עם מהנדסים חשמל ועם מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית בזרוע העבודה, עלה שהעבודות להתקנת מערכות גילוי וניתוק בלוחות יוצרות סיכון להתחשמלות ואף עלולות להיות מנוגדות לחקיקה בנושא בטיחות בחשמל.

11. בשים לב לאמור, עמדתנו היא שלאור רמת הבטיחות הגבוהה של לוחות חשמל בהספק 63 אמפר ומעלה תקניים לפי ת"י 61439, אין מקום לדרוש התקנת מערכות גילוי, כיבוי וניתוק בהם. בהתאם, עמדתנו היא שנוכח להיום, חוסר ההלימה בין שני התקנים עלול אף לפגוע בבטיחות האש של לוחות החשמל כאמור ולסכן את הציבור.

12. במסגרת החלטת ממשלה 222 מיום 1.8.2021, שעניינה "איזון ושיפור מערך הרגולציה ברשות הכבאות וההצלה" הוטל על רשות הכבאות ועל משרדי הממשלה להתאים את הרגולציה בתחום הבטיחות באש לתקני ה-NFPA. סעיף 7 להחלטת הממשלה מציין שמנהל התקינה ומכון התקנים יפעלו לאמץ את תקני ה-NFPA במסגרת תקנים ישראלים. התקן הרלוונטי בנושא זה הוא NFPA 72 (שעניינו מערכות גילוי והתראה מפני אש). תקן זה אינו דורש התקנת מערכות גילוי בלוחות חשמל.

גלאי עשן מציל חיים